

Septembrie 2013

www.kas.de/rspsoe
www.kas.de

Cuvânt de deschidere

Thorsten Geissler, Director al Programului Statul de Drept Europa de Sud-Est,
Fundația Konrad Adenauer, cu ocazia conferinței de lansare a publicației

Selecție de decizii ale Curții Constituționale Federale a Germaniei

Palatul Parlamentului, București, 26 Septembrie 2013

Stimate domnule președinte al Curții
Constituționale a României,

doamnelor și domnilor judecători ai Curții
Constituționale a României,

domnule judecător Schluckebier,

doamnelor și domnilor senatori și deputați,

excelențe,

domnule ambasador Lauk,

stimate doamne și domni,

Am onoarea să vă urez, în numele
Programului Statul de Drept Europa de Sud-
Est al Fundației Konrad Adenauer, bun venit la
evenimentul de astăzi și să vă mulțumesc
mult că ați dat curs invitației noastre.

Permiteți-mi, domnule președinte Zegrean, să
încep prin a vă adresa mulțumiri
dumneavoastră personal, celorlalți judecători,
dar și întregului aparat al Curții
Constituționale. Ați sprijinit încă de la bun
început și din toată inima demersul de a

traduce o culegere de decizii ale Curții
Constituționale Federale a Germaniei în
limba română, ați investit multă muncă în
acest proiect, care nu ar fi fost realizabil
fără aportul dumneavoastră.

Pentru această excelentă cooperare vă
mulțumesc din suflet, așa cum vă
mulțumesc pentru vorbele prietenoase pe
care ni le-ați adresat adineauri.

Adresez de asemenea mulțumiri
ambasadorului Republicii Federale
Germania, domnul Werner Hans Lauk,
pentru cuvintele dumneavoastră de
apreciere, pentru cuvântul înainte la
selecția de decizii pe care l-ați scris, dar și
pentru sprijinul financiar pe care
ambasada Germaniei l-a acordat
proiectului.

Curtea Constituțională a României are în
spate între timp o tradiție de peste
douăzeci de ani. Astfel, chiar dacă nu este
una din cele mai vechi instanțe
constituționale din Europa, a reușit să își
câștige un loc respectat între acestea. Nu

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Septembrie 2013

www.kas.de/rspsoe

www.kas.de

puține decizii ale Curții au fost urmărite cu atenție și în afara țării, datorită motivării meticuloase și convingătoare a acestora. Nu în ultimul rând – îmi permit să spun acest lucru – Curtea a reușit să depășească în mod impresionant câteva probe de foc în momente în care a fost nevoită să readucă alte instituții ale statului în limitele constituției.

Este o mare bucurie pentru mine să îl pot saluta astăzi pe domnul Wilhelm Schluckebier, judecător la Curtea Constituțională Federală a Germaniei. Când v-am adresat invitația în acest sens la începutul anului ați acceptat-o spontan și ați fost de acord să susțineți un discurs în cadrul acestei conferințe. Și pentru aceasta vă mulțumim din suflet. Avem astfel, în persoana dumneavoastră, alături de noi un judecător deosebit de experimentat, întrucât ați fost între 1999 și 2006 judecător la Curtea Federală de Justiție, iar din 2006 sunteți judecător la Curtea Constituțională Federală a Germaniei. Ați fost implicat în adoptarea multor decizii care sunt incluse în selecția ce va fi prezentată astăzi și ați câștigat o înaltă reputație atât la nivel național, cât și în afara granițelor Germaniei.

Multe Curți Constituționale, inclusiv Curtea Constituțională a României și Curtea Constituțională Federală a Germaniei, traduc cel puțin deciziile mai importante în limba engleză. Personal, consult frecvent volumul "Landmark Decisions of the Romanian Constitutional Court", pentru a analiza deciziile Curții și motivările ce stau la baza acestora și pentru a le compara cu jurisprudența altor instanțe constituționale.

Traducerile în alte limbi sunt însă mai degrabă excepția. În ultimii ani, Programul Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer a sprijinit traducerea unor rezumate ale unor decizii ale Curții Constituționale Federale a Germaniei în mai multe limbi sud-est-europene, generând ecouri unanim pozitive. De aceea, a fost de la sine înțeles să publicăm și o traducere a culegerii de decizii ale Curții Constituționale Federale a

Germaniei, adusă la zi, în limba țării cu populația cea mai numeroasă din regiune, adică în limba română,. Volumul lansat astăzi este – prin natura lucrurilor – cel mai cuprinzător și conține și cele mai recente decizii ale Curții Constituționale Federale a Germaniei. Recunoaștem astfel importanța crescândă a metodei comparației între constituții și între jurisprudențe constituționale.

Fiecare țară are propriile sale tradiții și fiecare curte constituțională are propria sa metodologie de lucru în vederea interpretării constituției țării respective, bazându-se în acest sens pe propria jurisprudență. De aceea, se înțelege de la sine că jurisprudența unei curți constituționale nu poate fi preluată integral de judecătorii constituționali ai altei țări.

Dar curțile constituționale europene sunt angrenate de mulți ani într-un intens schimb de experiență cu privire la practica și jurisprudența constituțională, iar prin Conferința Curților Constituționale Europene a fost creat un cadru instituțional în acest sens. Curtea Constituțională Federală a Germaniei s-a numărat în 1972 printre membrii fondatori ai acesteia, în vreme ce aderarea Curții Constituționale a României a survenit în 1994, deci la doar câțiva ani după Revoluție. Și Curtea Constituțională a României și-a câștigat la rândul său o înaltă reputație între instanțele constituționale europene.

Președintele Curții Constituționale Federale a Germaniei, domnul profesor Andreas Voßkuhle, căruia îi suntem recunoscători pentru faptul că a redactat un cuvânt înainte pentru publicația de față, spunea, între altele, în cadrul unei prelegeri în fața Comisiei de la Veneția la 9 martie: "Este necesară nu doar cumularea, ci coordonarea activităților curților constituționale din Europa. Curțile

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Septembrie 2013

www.kas.de/rspsoe
www.kas.de

constituționale europene sunt parte a unui sistem ce oferă spațiu pentru coordonare: acestea formează o rețea europeană a curților constituționale. (...) La baza concepției rețelei stau independența, respectul și capacitatea de acțiune comună. (...) Un sistem coerent al garantării drepturilor omului presupune un "dialog al jurisprudenței" între curțile constituționale europene."

Întrucât Curtea Constituțională Federală a Germaniei și Curtea Constituțională a României au în egală măsură sarcina de a interpreta catalogul drepturilor fundamentale – de altfel similare – din constituțiile respective, am selectat pentru publicația de față îndeosebi deciziile relevante din punctul de vedere al drepturilor fundamentale, pentru a încuraja un "dialog al jurisprudenței" în această direcție.

Acest dialog pare într-adevăr mai necesar ca oricând, având în vedere numeroasele provocări din prezent. Deoarece curțile constituționale din democrațiile liberale se confruntă cu numeroase întrebări. În acest cadru mă voi putea referi doar la două domenii:

- „Demnitatea umană este inviolabilă” – așa sună articolul 1 în Legea Fundamentală germană și în Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale și știu că există și în România propuneri concrete de a introduce o asemenea prevedere și în constituția României. Știința a cunoscut însă o dinamică – care până recent ar fi fost de neimaginat – care ne pune în fața unor întrebări etice dificile, cu care s-au confruntat și Curțile Constituționale, însă lista întrebărilor care necesită răspuns se va înnoi în mod constant.
- Este admisibilă folosirea de embrioni pentru cercetări asupra celulelor stem. Este justificabilă din punct de

vedere etic clonarea de celule stem umane?

- Devine omul un simplu depozit de organe?

Toate aceste întrebări ating demnitatea umană. Iar în egală măsură specialiștilor în etică științifică, politicienilor și judecătorilor constituționali li se adresează întrebarea cum putem reuși să protejăm această demnitate, folosind în același timp în mod responsabil șansele oferite de apariția unor noi posibilități științifice.

A doua temă se referă la siguranță, dar mai ales la deschiderea societății democratice.

- cum poate fi găsit un echilibru între libertate și securitate în vremuri ale pericolelor diverse, îndeosebi teroriste, astfel încât să trăim în continuare într-o societate deschisă, în care este asigurată o protecție reală a drepturilor fundamentale?
- cum ne putem asigura ca - într-o epocă în care este posibilă o supraveghere aproape totală a telecomunicațiilor – să se facă uz de această posibilitate doar pentru a preveni și combate infracțiunile grave?
- cum poate fi asigurată, în acest context, în mod real protecția drepturilor fundamentale la nivel național, având în vedere că guvernele și autoritățile naționale nu mai au niciun fel de influență asupra sistemelor de transmisie a datelor, pentru că transferul de date are loc prin state terțe?

În cele din urmă toate aceste întrebări se referă la modul în care pot fi create

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Septembrie 2013

**www.kas.de/rspsoe
www.kas.de**

premisele pentru o societate în care, după cum a descris Curtea Constituțională Federală a Germaniei într-o decizie importantă din anul 1983, cetățenii să nu încerce să iasă cât mai puțin în evidență și să renunțe la exercitarea drepturilor fundamentale, deoarece aceasta nu ar afecta doar șansele individuale de desfășurare ale persoanei, ci și binele public, întrucât autodeterminarea este o condiție elementară de funcționare a unei sfere publice democratice liberale întemeiate pe capacitatea cetățenilor săi de a acționa și participa liber la viața societății.

Acestea sunt numai două din numeroasele provocări cu care se confruntă atât politica, cât și jurisprudența constituțională. Deciziile politice aparțin parlamentului și guvernului, acolo unde sunt însă atinse chestiuni constituționale, interpretarea general obligatorie este cea a Curții Constituționale. Aceasta poate fi criticată – fapt de la sine înțeles într-o societate democratică – dar ar trebui ținut cont și de principiul respectului reciproc între instituțiile statului, care, din păcate, uneori este încălcat și în Germania.

Permiteți-mi în final să le mulțumesc încă o dată din suflet tuturor celor care au sprijinit proiectul nostru.

Tuturor judecătorilor Curții Constituționale a României le aduc în egală măsură sincere mulțumiri, dar vă rog să îmi dați voie să menționez două personalități în mod deosebit:

Domnul judecător Tudorel Toader, care a oferit întregul suport științific necesar pentru volumul de față și fără a cărui expertiză nu ar fi fost posibilă editarea cu succes a cărții.

Doamnei judecător Iulia Motoc, care ne bucurăm că a acceptat să contribuie cu o prelegere la evenimentul de astăzi, pe care o așteptăm cu interes.

Nu aș dori să uit de contribuția traducătorilor și bineînțeles că doresc să vă mulțumesc

dumneavoastră, tuturor celor care ați acceptat invitația noastră și vă aflați astăzi aici.

Urez acestei publicații mulți cititori interesați și vă mulțumesc pentru atenție.